

GBK

Nieuwsbrief nr. 6

Wenda Kieskamp wil haar thema's vooral gevoelsmatig begrijpen

GBK actief om zichtbaarheid kunstenaars te vergroten

Strip van Petra Bouwens

Column van René Oudenhoven

Boijmans Bezet!

Niets is wat het lijkt, in de wereld van Babette Degraeve

Activiteiten GBK-leden

NIEUW: GBK centerfold!

deze editie door Tonni van Sommeren

Wenda Kieskamp

...wil haar thema's vooral gevoelsmatig begrijpen.

door MARTIN PIETERSE

Langzaam verloor Wenda Kieskamp het gevoel bij haar schilderijen. Sinds kort is het gevoel weer terug, met heel veel nieuwe vrijheid en lichtvoetigheid.

Toen Wenda Kieskamp in de jaren negentig afstudeerde aan de Arnhemse academie, was de wereld nog redelijk overzichtelijk. Schilderen wilde ze, tamelijk pasteus, in olieverf op linnen. En haar werk moest gaan over de dialoog tussen natuur en cultuur. Een mooi thema in een inspirerende techniek: wild woekierend onkruid op de ruïnes van een oud fabrieksterrein; een elegante bomenrij tegen de achtergrond van een rij gashouders; een vergeten landje in een vergeten woonwijk vol vergeten planten. Alles bij voorkeur geschilderd in heldere kleuren.

Jarenlang bleef het een spannende uitdaging om de schijnbare tegenstelling tussen het natuurlijke en het mensgemaakte schilderend te verbeelden. Tot ze het idee kreeg dat het niet meer klopte. 'Het werd te letterlijk', denkt Kieskamp achteraf. 'Steeds weer een pluk bomen met een gebouw! Het raakte me steeds minder. Het gevoel was weg. Ik besepte dat ik het anders moest gaan doen. Maar ik wist niet hoe.'

Het zoeken naar een nieuwe stijl onttaardde in een onbevredigend rondzwemmen in een eindeloze oceaan van mogelijkheden. Best wel eng ook, eigenlijk. Stel, dat de vroegere begeestering nooit meer terugkeert? Juist op dat moment kreeg Wenda Kieskamp de gelegenheid om twee jaar lang, in 2004 en 2005, aan de prestigieuze Rijksacademie te studeren. Een unieke kans om de impasse te doorbreken, en onder leiding van inspirerende docenten iets nieuws te beginnen. Zo leek het in ieder geval.

Het werden uiteindelijk twee roerige jaren, daar in Amsterdam. Wenda Kieskamp moet ervan zuchten. 'Laat ik het zo zeggen: ik heb wel beter leren schilderen, dat wel. Maar ik heb vooral geleerd wat ik niet wil. Het was af en toe heel heftig. Vlak na de Rijksacademie heb ik een tijdje in Brazilië gewerkt. Brazilië was voor mij op dat moment echt een broodnodige *energy boost*: overal ongedwongen, vrolijke mensen, overal dans en muziek! Na twee jaar knokken op de Rijksacademie voelde ik eindelijk het echte leven weer terugstromen.'

Zinvol spoor

Het duurde daarna wel even, voordat Wenda Kieskamp echt het idee had dat ze op een nieuw, zinvol spoor zat. 'Pas sinds een jaar ben ik helemaal verlost van de gedachte dat ik per se landschappen moet schilderen. Ik kon allerlei verstandige redenen bedenken, waarom landschappen schilderen een goed idee was. Maar als je niet de innerlijke noodzaak voelt, dan lukt het niet.'

Kieskamp's Arnhemse atelier staat vol met nieuw werk. Werk dat is bevrijd van allerlei dingen die moeten. Werk dat gaat over wat Wenda Kieskamp erbij voelt. Daar zitten nog wel landschappen bij. Zoals een groot schilderij van een aanplant van jonge bomen, onder een hemel vol wollige wolken. 'Daar heb ik vijf jaar aan gewerkt. Soms vond ik de wolken te roze, dan weer te weinig roze. Ik heb net zo lang geschilderd tot die lucht helemaal precies was zoals ik hem hebben wilde. Ik had echt die tijd nodig om het steeds subtieler te maken, zo subtiel als het moest zijn.'

'Ik werk altijd vrij lang aan een schilderij. Soms zie ik een onderwerp waarvan ik denk: ik heb geen flauw idee hoe het schilderij er uiteindelijk uit gaat zien. Maar ik voel dat ik het, al schilderend, leuk ga vinden om dat te ontdekken. Snap je? Ik groei graag mee met een schilderij. Ik zie mezelf niet specifiek als een landschapsschilder. Ik wil niet het landschap schilderen, maar het gevoel uitdrukken dat ik bij het landschap heb. Dat besef ik nu heel goed. En het is heel bevrijdend.'

De nieuw gewonnen vrijheid maakt ook ruimte voor nieuwe thema's, zoals portretten en zelfportretten. Kieskamp wijst op een zelfportret tegen een achtergrond van groen woekerende planten. 'Daar ben ik erg blij mee. Vroeger schilderde ik geen mensen. Ik had er geen plaats voor, leek het. De laatste tijd lukt het me steeds beter om mensen te schilderen. Daarbij gaat het, net als bij de landschappen, niet zozeer om de concrete mens, maar om wat ik bij de mens voel. En wat ik in verf met dat gevoel doe.'

Dunne verflagen

De hoeveelheid gebruikte verf wordt overigens toenemend minder. Kieskamp's vroegere schilderijen waren tamelijk pasteus geschilderd. De verf is nu dunner. 'Ik kreeg steeds meer het gevoel dat de massa van de verf me in de weg zat. Ik kon mijn schilderijen niet meer zo goed 'sturen'. Dunne verflagen passen beter bij dat wat ik tegenwoordig wil uitdrukken. Het schilderen als ambacht, het wroeten in lagen olieverf, vind ik niet interessant. Het materiaal staat in dienst van mijn expressie, niet omgekeerd.'

Wenda Kieskamp werkt steeds vaker met fotocollages. 'Daardoor win ik enorm aan vrijheid. In mijn collages kan ik nog meer afstand nemen van de alledaagse, zichtbare realiteit, zoals die zich aan me opdringt. Ik maak als het ware een nieuwe realiteit, die ik zelf in de hand heb. Collages zijn lichtvoetig en snel, bijna vrolijk. Niet zo zwaar en 'officieel' als een schilderij.

Die lichtvoetigheid zorgt soms voor verrassende beelden. Ik ben begonnen met het schilderen naar de collages die ik gemaakt heb. Ook nu niet te letterlijk, meer zoekend, zou je kunnen zeggen.'

Ideologisch

De oude aandrang om telkens binnen een bijna ideologisch afgebakend thema te blijven, heeft Wenda Kieskamp afgelegd. 'Maar ik heb wel een soort verhaal nodig, anders begin ik er niet aan.' In haar atelier staat een schilderij van de mestvaalt achter het huis van haar ouders. 'Zo'n mestvaalt is eigenlijk ook een landschap. Het is een berg. Een berg die laag voor laag is opgestapeld, als een opeenstapeling van herinneringen aan dingen die ooit waren. Verwelkte bloemen die lang geleden in een mooie vaas stonden, en die nu tussen het keukenafval liggen. Vergeten zaadjes die zijn uitgekiemd tot kleine plantjes. Eigenlijk is het een stukje geschiedenis, een herinnering aan de vergankelijkheid. Maar dat wil ik dus niet meer verstandelijk benaderen. Ik wil het niet langer precies weten, maar het gevoelsmatig begrijpen.'

Wenda Kieskamp (Deventer °1974)

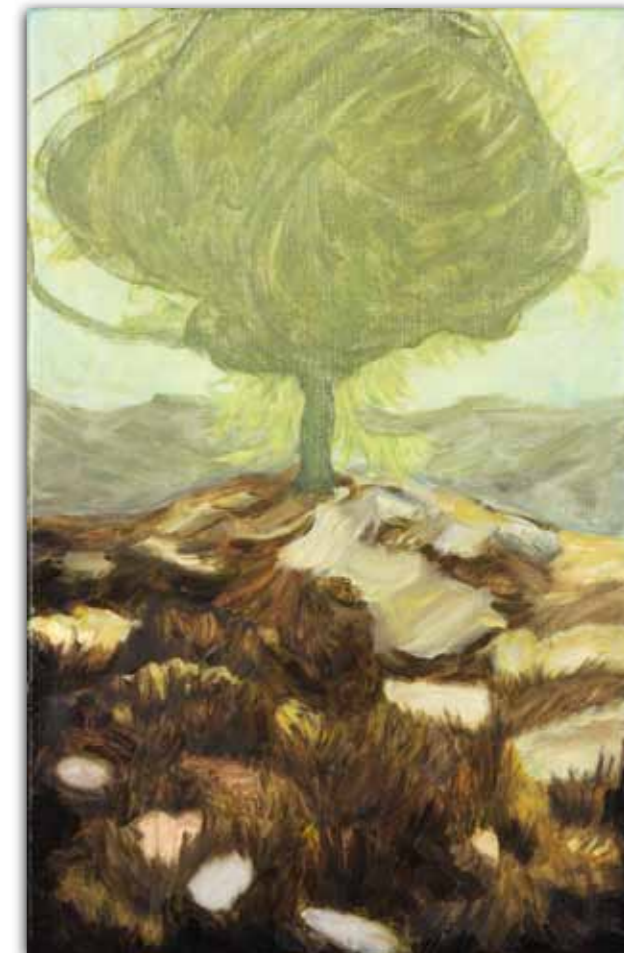
Opleiding:

1992-1996 Hogeschool voor de Kunsten Arnhem
2004-2005 Rijksacademie voor Beeldende Kunsten Amsterdam

Exposities, onder andere:

1996: De Gele Ridder, Arnhem
2000: Forma Aktua Pinakotheek, Groningen
2003: Galerie Resy Muijsers, Tilburg
2005: Kunsthuis 13, Velp
2009: Huub Hannen Galerie, Maastricht
2010: Galerie Jansen Kooij, Warnsveld
2011: Vincent van Gogh huis, Zundert

Werk van Wenda Kieskamp is onder andere opgenomen in de collecties van de provincie Gelderland, van Arcadis en van Delta Lloyd. Ze nam deel aan projecten in onder andere Brazilië en Zuid-Frankrijk. Wenda Kieskamp woont en werkt in Arnhem.

z.t. (2010), olieverf op linnen, 35x55 cm

landschap (2010), olieverf op linnen, 45x55 cm

zelfportret (2009), olieverf op linnen, 30x40 cm

GBK actief om zichtbaarheid kunstenaars te vergroten

Als GBK zetten we ons in om een actieve bijdrage te leveren aan een bloeiend beeldend kunstklimaat in Gelderland. Vorige keer schreven we al dat we er als beroepsvereniging voor kiezen om via experimenten te onderzoeken hoe kunstenaars hun zichtbaarheid kunnen vergroten en hun financiële situatie kunnen verbeteren.

De afgelopen maanden hebben we onze energie voortal ingezet op de politieke lobby, het vergroten van presentatiemogelijkheden en het uitbreiden en bestendigen van ons netwerk.

Politieke lobby

Dankzij een actieve lobby van de GBK zag de gemeente Arnhem onlangs af van bezuinigingen op het middensegment van de beeldende kunst en op de 1% bouwsomregeling waarmee kunst opdrachten bij nieuwbouwprojecten worden gefinancierd. De Arnhemse gemeenteraad is nu geïnteresseerd in een voorstel van de GBK om een bruggenbouwer aan te wijzen die de expertise van kunstenaars bij potentiële opdrachtgevers voor het voetlicht brengt. Op deze manier kunnen overheid, bedrijfsleven en beeldend kunstenaars samen actuele kansen in de openbare ruimte daadwerkelijk gaan benutten.

Aan de gemeente Nijmegen heeft de GBK dit voorjaar een plan voorgesteld waarin de meest ideale manier om voor gemeentelijke subsidies in aanmerking te komen, wordt omschreven. Het plan bestaat eruit om samen met het Nijmeegse beeldende kunstveld drie werksessies te organiseren; kennis & inspiratie, productie & transactie en presentatie & interactie. Na een eerste inventariserende sessie kan het veld zelf in een tweede bijeenkomst vaststellen hoe die keten er op dit moment in werkelijkheid uit ziet om dan in een laatste slotsessie te benoemen op basis van welke criteria de verschillende organisaties (of functies in de keten) voortaan beoordeeld zouden moeten worden om voor een subsidie in aanmerking te komen. De gemeente is geïnteresseerd in ons voorstel en laat ons voor de zomer weten op welke manier zij van ons aanbod gebruik wil maken.

Na de provinciale verkiezingen dit voorjaar trad Annemieke Traag (D66) in april aan bij de provincie Gelderland als gedeputeerde voor o.a. economie, innovatie, cultuur en cultuurhistorie. Samen met de andere coalitiepartijen wil de gedeputeerde uit het fonds voor de Meerjarig Investeringsagenda Gelderland een aantal extra investeringen doen, waaronder voor cultuur 30 miljoen. De GBK gaat de komende tijd bij de commissievergaderingen van de Provinciale Staten inspreken om het belang van samenwerking met, en goede opdrachten voor beeldend kunstenaars bij de provincie onder de aandacht te brengen.

Presentatiemogelijkheden

Vorig jaar startte de GBK in samenwerking met de gemeente Tiel een expositiereeks in Het Klooster. Voor deze intieme ruimte bedacht GBK-lid Coen Vernooij *2close*, een expositieconcept waarbij steeds twee kunstenaars een confrontatie met elkaar aangaan. Na Brieke Drost & Bernard Verhoeven, Trijn Romein & Lys Vosselman, Carien Engelhard & Anneke Hermkens exposeren nu in *2close # 4* Aafke Bennema & Han Klinkhamer (tot 18 juni). Van 24 juni tot en met 27 augustus is in *2close #5* is het werk van Bob Lejeune & Suzanne Willems te zien.

Aan de andere kant van de Waal ligt Winssen, het kleinste dorp van de gemeente Beuningen. Op dit moment onderzoekt de GBK de mogelijkheden om het Dijkmagazijn Winssen te huren dat eigendom is van Waterschap Rivierenland. De GBK hoopt op deze manier de succesvolle expositieserie te kunnen continueren die GBK-lid Antoinette Schepens in mei 2009 in Winssen startte. Met 1600 bezoekers per jaar bleek het dijkmagazijn de afgelopen twee jaar een zeer goed bezochte kunstlocatie.

Wat verder stroomopwaarts ligt Nijmegen waar in 2003, 2006 en 2009 kinderen en jongeren van 5 tot en met 18 jaar echte kunst konden kopen in Museum Het Valkhof. Voor dit concept 'Kinderen Kopen Kunst' leverde toen een gerenommeerde galerie uit Nieuw Zeeland zestig litho's van dertig kunstenaars. Op uitnodiging van Museum Het Valkhof zijn onlangs de GBK, Productiehuis Plaatsmaken en het museum een samenwerking aangegaan om in het najaar van 2012 een nieuwe editie van Kinderen Kopen Kunst in Museum Het Valkhof te presenteren met werk van veertig Gelderse kunstenaars.

Van Nijmegen naar Arnhem: daar is de GBK met meerdere partijen in overleg. Om een paar voorbeelden te noemen: Stichting Rijnhal wil een (verkoop-)expositie gaan organiseren met werk van Arnhemse talenten op het gebied van beeldende kunst, vormgeving, stedenbouw en (landschaps-)architectuur en heeft de GBK gevraagd om mee te denken. Naar aanleiding van onze zomerexpositie in 2009 heeft het Nederlands Openlucht Museum aangegeven interesse te hebben in een nieuw samenwerkingsproject. Ook een ontwikkelaar in woon- en zorgconcepten heeft interesse in samenwerking met de GBK, zo tipte een van onze GBK-vrienden. Onze eigen tentoonstellingscommissie is volop bezig met de voorbereidingen van 'Wegens persoonlijke omstandigheden', een concept van GBK-lid Sonja Hillen voor de GBK-najaarsexpositie in Showroom Arnhem. En zoals jullie kunnen zien is deze GBK-nieuwsbrief nieuwe stijl voortaan uitgebreid met een eigen column, een echte verzamelbare centerfold, een striptekening en nog meer moois in petto.

Maar er zijn ook tegenvallers en nog onvervulde wensen. In januari van dit jaar diende de GBK een voorstel in voor de volgende editie van de Biënnale Gelderland. Helaas bleek de toenmalige gedeputeerde Hans Esmeyer aan andere plannen de voorkeur te geven. Los van deze tegenvaller zijn we blij dat de GBK ook buiten Arnhem voet aan de grond krijgt, maar we zouden ons graag nog breder in Gelderland presenteren. Dat kan alleen via 'warme' contacten en goede ideeën. Daarom GBK-leden: kom met suggesties!

Netwerken

Begin februari initieerden GBK, Plaatsmaken en G.A.N.G. een eerste overleg om te inventariseren of er bij de Arnhemse beeldende kunstorganisaties interesse bestaat om samen een netwerk te vormen om zo de zichtbaarheid en herkenbaarheid van beeldende kunst en beeldende kunstactiviteiten in Arnhem te vergroten. We spraken o.a. over de wenselijkheid en mogelijkheden om onze marketing en PR te bundelen en te stroomlijnen. Inmiddels zitten alle organisaties op één lijn: via een gezamenlijke website en de nieuwe database *UITinGLD.nl* gaan we de beeldende kunst in Arnhem bij een breed publiek onder de aandacht brengen, presenteren we ons met een speciaal programma bij de UITboulevard, de opening van het nieuwe culturele seizoen, en organiseren we een *live BK-show* in Dudok bij de Avond vol Kunst die de Stichting Binnenstadsmanagement Arnhem eind september organiseert.

De GBK is verder als lid toegelaten bij het bredere Cultuur Netwerk Arnhem (CNA) dat zich richt op gezamenlijke belangenbehartiging, kennisdeling en collectieve voorlichting en communicatie over kunst en cultuur in Arnhem. Dit netwerk is ook een platform voor een gesprek over samenwerking en afstemming tussen organisaties.

Doe mee

Gebruik de GBK als vliegwieltje. Kom zelf met een plan en daadkracht en vraag de GBK om het draagvlak voor je plan te vergroten, het te presenteren aan potentiële opdrachtgevers of mee te denken over financieringsmogelijkheden.

Illustratie door Petra Bouwens (°1978).

Petra is eigenaar van en tekenaar bij Studio Strapats; een kleine uitgeverij die tijdschriften en minibookjes uitgeeft op de grens tussen kunst, strips en literatuur. Speciaal voor de GBK maakte ze deze episode uit het leven van the Fantastic Whore...

Petra woont en werkt in Arnhem, www.pbouwens.blogspot.com

Column: Overste Karremans en ik

'Waar zijn jullie kunstenaars!? Laat van je horen en kom in het geweer tegen deze barre tijden!', riep kunstcriticus Anna Tilroe de zaal toe. De zaal waarin zich veel kunstenaars bevonden, waaronder ik zelf, mompelde wat. Men reageerde matjes of helemaal niet, zoals ik. Nu ben ik niet iemand die opstaat in zaaltjes om dames en heren op een podium van repliek te dienen. Ik kón wel opstaan en roepen 'hier ben ik', maar ik schaamde me. Ik schaamde me omdat ik niet in actie kwam voor de kunst.

Niet in actie tegen de horden die het Paleis voor Schone Kunsten bestormen. Tegen de stem van het volk die het op dit moment voor het zeggen lijkt te hebben. De stem van het volk die het hardste schreeuwt. Die stem klinkt rancuneus en zo is het beleid. Het gaat niet meer over bezuinigingen op het terrein van kunst en cultuur maar over afschaffen, uitgummen. Ofwel; *ausradieren*. Dit woord is nodig om de ernst te schetsen. En toch kom ik niet in verzet, ga ik niet in Het Verzet.

Nu kwamen met de arrestatie van Ratko Mladic weer de beelden op de televisie van onze Overste Karremans. Overste Karremans

en ik. Lijken wij op elkaar? Ja, wij lijken op elkaar. Net als Karremans voel ik mij machteloos, maar dan als kunstenaar. Laf ook, omdat je misschien juist je moed moet tonen als het zinloos lijkt. Ik weet ook niet goed hoe mijn verzet eruit zou moeten zien. Protestacties, hoe creatief, fris en nieuw ook, zijn toch obliagaat, sleets en vooral vrijblijvend. Als ik dan denk aan de Schreeuw om Cultuur zie ik de schreeuw van Munch, maar dan als opblaaspop die te koop is in museumwinkels.

Wie of wat is hier nu cynisch? En wat doe je dan als beeldend kunstenaar. Freek de Jonge zei eens in een show 'Niets helpt, doe Niets'. Misschien is dat wat Terry en ik als kunstenaarsduo vGtO de laatste tijd zo'n beetje doen; niet helemaal niets maar wel weinig of bijna niets. We stoppen heel veel tijd in het maken van beelden van bijna geen materiaal. Van blauw schuim dat nagenoeg niets weegt. Dat hangen we in de buitenlucht en laten het verweren en vergaan. Of we maken een sculptuur van een neergestort vliegtuig met ballonnen. Dat weegt nog minder dan schuim en loopt langzaam leeg. Beelden die zich een beetje gedragen als flarden muziek die je wel eens opvangt in het voorbijgaan.

René Oudenhoven

vGtO, *blauw schwanstein* (2011), styrofoam, 240x125x80 cm

Meld je aan op
schuileninhetrijks.nl
en kom op zondag
26 juni 2011 naar:

ACTIE #02: Boijmans Bezet!

De regering bezuinigt meer dan 30% op beeldende kunst. Deze brute bezuinigingen komen bovenop de maatregelen die de beeldend kunstenaar het eerste troffen: verhoging van de BTW naar 19% en het afschaffen van de WWIK.

Tot nu toe wordt de positie van de beeldend kunstenaar in alle beleidsplannen genegeerd. Het wordt tijd dat ook naar de makers wordt geluisterd. Dat kan alleen als wij gezamenlijk het initiatief nemen. Kunstenaars en kunstliefhebbers: kom op 26 juni, één dag voor het grote cultuurdebat in de Tweede Kamer, naar Rotterdam. Laat je stem horen voordat het te laat is!

Op deze dag bezetten wij het binnenplein van Museum Boijmans. Uiteraard gaat het die dag over de kracht en noodzaak van beeldende kunst. Maar wij hebben vooral ook vragen. Vragen over het kunstbeleid die wij op 26 juni aan zowel politici als beleidsmakers gaan stellen. Het is de hoogste tijd dat politici uitleggen waarom zij een dergelijk desastreus kunstbeleid voorstaan.

We blijven acties voeren voor een beter kunstklimaat in Nederland totdat de regering haar destructieve maatregelen terugdraait. Een land zonder kunst is een land zonder identiteit.

Bezet met ons op zondag 26 juni!
11:00 tot 17.00 uur op het binnenplein van Museum Boijmans van Beuningen
Museumpark 18-20, Rotterdam!
(De toegang tot het binnenplein is gratis)

Over de centerfold

De centerfold is van GBK-lid Tonni van Sommeren.
De jacht op het verloren schaap (2010)
fotoprint op papier, 28 x 21 cm.

Beeldend kunstenaar Tonni van Sommeren zoekt intuïtief naar bestaand fotografisch materiaal uit boeken, reclames, kranten en tijdschriften waar hij zijn zelfportret in kan verwerken. Vervolgens verplaatst hij zich vrij in de wereld achter het plaatje en monteert later zijn hoofd op de vaak verleidelijk poserende vrouwenlichamen. Dan ontstaat een wringende discrepantie waarbij het niet uitmaakt of de montage wel klopt of echt lijkt. Als het resultaat maar aanvoelt als werkelijkheid.

Tonni van Sommeren (°1962) woont en werkt in Nijmegen.
info@tonnivansommeren.nl / www.tonnivansommeren.nl

Over de GBK

De Gemeenschap Beeldende Kunstenaars (GBK) is sinds 1947 actief als beroepsvereniging van professionele kunstenaars in Gelderland. De GBK telt zo'n driehonderd leden. De vereniging zet zich actief in voor het belang van de beeldende kunst in Gelderland en presenteert zich als klankbord, intermediair en waakhond. De GBK organiseert ook tentoonstellingen die de kwaliteit van Gelderse kunstenaars op een bijzondere manier belichten. Leden zijn welkom op de speciale GBK-avonden en ontvangen de GBK-nieuwsbrief met interviews en actueel nieuws. De GBK is lid van de Federatie Nederlandse Kunstenaarsverenigingen.

De GBK heeft een onbezoldigd bestuur bestaande uit zes leden: Marlies Leupen (voorzitter), Ietje van den Berg (penningmeester), Rosell Heijmen, Jessica Helbach en Hans Walraven. Het bestuur wordt ondersteund door diverse commissies.

GBK, Gemeenschap Beeldend Kunstenaars
Postbus 307, 6800 AH Arnhem
info@gbk.nl / redactie@gbk.nl / www.gbk.nl

GBK Nieuwsbrief is een uitgave van:

GBK Gemeenschap
Beeldende
Kunstenaars

Redactie: Evelien Jansen, redactie@gbk.nl
Portretten: Martin Pieterse
Fotografie: 21Lux Photography, Heike Engel
Ontwerp: Stream Design, Julius van der Vaart
Drukkerij: Drukkerij De Rijn, Velp

Nijmeegse Babette Degraeve kan zich soms hogelijk verbazen over de wereld. Die verbazing geeft ze een vorm, meestal in brons en hout. Een knuffelkonijn dat onaangenaam prikt, of een onverwacht comfortabele stoel van bakstenen: het publiek verbaast zich met haar mee.

‘Ga maar eens zitten’, zegt Babette Degraeve, haar hand op de rugleuning van een stoelobject in haar Nijmeegse atelier. Ze trekt er een gezicht bij van: dat durf je vast niet! De stoel oogt inderdaad niet uitnodigend. De zitting wordt gevormd door een aantal bakstenen op hun kopse kant. Het ziet er Spartaans uit. Wie plaatsneemt, merkt echter tot zijn verbazing dat de stenen meeveren, en dat de zit eigenlijk heel comfortabel is.

Degraeve moet hartelijk lachen. ‘Ik werk vaak met tegenstellingen tussen wat je denkt te zien, en wat je in werkelijkheid voelt.’ Ze wijst op een lief knuffelkonijn, dat zojuist lijkt te zijn neergeploft op een babyblauw kussentje. Aan alle schattigheid komt snel een einde als je het konijn optilt. Het is gemaakt van hard en loodzwaar brons, en de schijnbaar zachte vacht is in werkelijkheid een laag stekels, die onaangenaam in je handpalmen prikt. ‘Het is niet wat je denkt, dat het is.’

Onwillekeurig krijg je bij het werk van Babette Degraeve associaties met het schilderij van de Belgische surrealist René Magritte, waarop een pijp te zien is plus de tekst: ‘dit is geen pijp’. Misschien is het geen toeval dat Babette Degraeve in Brugge in België geboren is, in een land waarin niets is wat het lijkt, in een land van het vleesgeworden surrealisme.

Conceptueel

Als kind in Brugge had Degraeve al belangstelling voor beeldende kunst en mocht ze graag tekenstift en verfkwaast hanteren. Schilderen bleef lang haar stiel. Toen ze aan de zijde van een Nederlandse man in Nijmegen belandde, kwam het besef dat ze meer wilde. In 1999 schreef ze zich in op de afdeling Vrije Kunst van de Arnhemse Hogeschool voor de Kunsten.

pumps (2010), lindenhout, 110x50x90 cm

vleugelstoel (2009), gestoomd beukenhout en brons, 120x140x80 cm

gedachtenballon (2011), gestoomd beukenhout en brons, 180x50x30 cm

Niets is wat het lijkt, in de wereld van...

Babette Degraeve

door MARTIN PIETERSE

‘Ik wilde ruimtelijk werken, in hout en in brons. Maar vooral wilde ik conceptueel gaan werken. Die wens broeide al heel lang. Ik merkte dat ik steeds meer in materialen en vormen begon te denken, en mijn eigen ideeën ontwikkelde. Dat moest er een keer uit. Toen ben ik naar de academie gegaan.’ Ze moet lachen: ‘Om vervolgens te ontdekken dat ik op de academie alles moest afleren wat ik toen mooi en belangrijk vond. Dat is achteraf een goede leerschool geweest. Het ging steeds meer over de inhoud, en hoe je die deelt met anderen. De inhoud staat centraal. Pure esthetiek is leeg. Maar als je een inhoudelijke kern op een mooie manier presenteert, dan komt het wel binnen bij het publiek. Dat heb ik gemerkt, in ieder geval.’ De eindexamenexpositie in 2002 zorgde meteen voor Degraeves eerste tentoonstelling in een heus museum. ‘Ik had voor mijn afstuderen een aantal stoelobjecten gemaakt, onder andere een stoel waarvan de zitting verkleurde onder invloed van lichaamswarmte. Ik kreeg Max Meijer, de toenmalige directeur van het Arnhemse Gemeentemuseum zover om op die stoel te gaan zitten. Toen hij de afdruk van zijn eigen billen op de zitting zag, zei hij: jouw stoeltjes wil ik in het museum hebben! En zo heb ik vijftien stoelen in het Gemeentemuseum tentoongesteld.’

Gedachtenwolkje

Sindsdien exposeert Babette Degraeve regelmatig in binnen- en buitenland. Momenteel is haar werk te zien bij Interart in Heeswijk-Dinther. Volgend jaar hoopt ze te exposeren in galerie Pinsart in haar geboorteplaats Brugge. Voor een project in een park in Schiedam bedacht ze een gedachtenwolkje, zwevend boven een parkbank. Zo’n gedachtenwolkje als in een stripverhaal, maar dan massief en gesloten. Geen gedachte die je meteen kunt aflezen dus.

‘Als iemand op dat parkbankje zit, wat denkt die persoon dan? Niemand weet het. Het zijn misschien wel inspirerende gedachten die de wereld gaan veranderen. Maar voor hetzelfde geld bedenkt iemand hoe hij een ander gaat vermoorden. Dat is zijn vrijheid. Door zo’n gedachtenballon word je geprikkeld om over andermans gedachten na te denken. De gedachtenballon is een thema dat regelmatig terugkeert in mijn werk.’

In 2009 werd wereldwijd het Darwin-jaar gevierd. Volgens Babette Degraeve is Darwins evolutieleer eigenlijk heel simpel. Om dat te verduidelijken, maakte ze voor haar terriër Baziël een tuigje met een hengel waaraan een worst hangt, vlak voor de neus van het dier. Allez, het blijft natuurlijk wel kunst, dus de worst was van brons. En Baziël droeg het tuigje heel officieel tijdens de opening van een expositie. Maar het idee was duidelijk: Baziël volgt altijd de worst, en daarmee zijn instincten. Ook al lukt het hem nooit om de worst echt te pakken te krijgen. Zo is de natuur.

Hondenmode

In dezelfde lijn hoort het hippe designpetje met Panamarenkoproppeller, waarmee Baziël eveneens door de galerie paradeerde. Volgens de laatste hondenmode. ‘Veel mensen beschouwen hun hond als een soort medemens. Mijn hond heeft humor, zeggen ze dan. Of: mijn hond is nogal contemplatief ingesteld. Pardon? Een hond is een hond, geen mens! Eigenlijk vind ik dat antropomorfisme heel eng. Het zegt heel griezelige dingen over de menselijke natuur.’

Haar hoogstpersoonlijke verbazing is de belangrijkste artistieke drijfveer van Babette Degraeve. ‘Ik zeg altijd: mijn eerste atelier is mijn hoofd. Daar komen de beelden en gedachten binnen. Daar ontstaan de dingen die ik wil verbeelden. En die ik wil verwoorden. Want soms moet je de mensen een heel klein zetje geven, ze iets uitleggen, om ze op weg te helpen. Niet teveel vertellen, dat niet! Maar kunst is ook altijd een gesprek.’

Op de vloer van haar atelier staat een heel leger bronzen onderbenen met mensenvoeten. ‘De bezoekers van de tentoonstelling mochten nadrukkelijk die voetjes verplaatsen. Maar ze zetten ze bijna altijd tegenover elkaar, ontspannen, twee aan twee, de voeten een beetje uit elkaar, alsof ze in een soort gesprek verwickeld waren. Dat had ik wel verwacht. Het publiek speelt met de objecten, maar ik heb er lang van tevoren ook mee gespeeld, in mijn hoofd.’ Ze wijst naar haar rechterslaap: ‘In mijn eerste atelier.’

Babette Degraeve (Brugge °1965)

Opleiding:

1999-2002 Hogeschool voor de Kunsten, Arnhem

Exposities, onder andere:

2003: Galerie Help U Zelfen, Winterswijk
 2004: Centrum Beeldende Kunst, Nijmegen
 2005: Museum Het Valkhof, Nijmegen
 2008: Galerie Henk Hofstra, Drachten
 2010: Kunstsalon, Hoorn
 2010: Galerie Fine Arts, Knokke
 2011: Galerie Maria Slagmaat, Woerden
 2011: Galerie Hoet, Brugge

Werk van Babette Degraeve is opgenomen in diverse collecties van particulieren en bedrijven, waaronder Stichting De Opbouw in Utrecht. Ze is onder andere lid van de Nederlandse Kring van Beeldhouwers. Babette Degraeve woont en werkt in Nijmegen.

Activiteiten GBK-leden

- » In de tentoonstelling *Backspace* is het werk van **Han Klinkhamer** nog te zien t/m 25 juni in ZAND, galerie voor kunst, vormgeving en mode. Een expositie van recente werken die werden getoond op Art Amsterdam 2011 (aangevuld met nieuw werk). Galerie ZAND, Kleine Berg 45 in Eindhoven, www.galeriezand.nl
- » In haar solo-expositie zijn de schilderijen van **Karin Hoogesteger** nog t/m 26 juni te bekijken in Galerie Judy Straten; Schoolstraat 7 in Horst, www.galeriejudystraten.nl
- » **Ferry Staverman** exposeert in Parijs. Tot 27 juni is het werk te zien in Printemps, één van Parijs' oudste en modieuze warenhuizen aan de bekende Boulevard Haussmann. In het kader van een kunstproject stelt dit warenhuis elke maand een aantal grote vitrines beschikbaar voor het werk van een kunstenaar of ontwerper die zo gegarandeerd op veel publiek kan rekenen.
- » De Muur is het podium voor tentoonstellingen in de nieuwe Arnhemse kunsttuin toART met werken die kunnen worden gekocht. T/m 25 juni is hier **Hjalmar Riemersma's** solotentoonstelling *De Elshorn* te bekijken. Deze Zwitserse berg staat centraal in een deel van zijn oeuvre. toART kunsttuin Arnhem, Koningstraat 26, Arnhem, www.toart.nu. Ook is o.a. **Hjalmar Riemersma's** werk van 19 juni t/m 10 juli 2011 te zien en te koop in de groepstentoonstelling *Zinderende Zomer* in de Jan van Hoof Galerie, Vughterweg 58-60 te 's-Hertogenbosch, www.janvanhoofgalerie.nl
- » Galerie Vonkel voor eigentijdse kunst pakt uit in de jubileumtentoonstelling *Vonkel V Jaar*. In deze groepstentoonstelling is o.a. werk van **Anke van Hout** te zien. T/m 2 juli in Galerie Vonkel, Assendelftstraat 19 in Den Haag, www.vonkel.nl
- » Het fotoproject *Studio Amber* is een idee van kunstenaarscollectief **Suze May Sho** en blijkt een succesvol onderdeel van de Arnhem Mode Biënnale (AMB). **Suze May Sho** bedacht dit project voor de stad Arnhem om zoveel mogelijk mensen bij kunst en de AMB te betrekken. Het werd het fotograferen van alle lagen van de bevolking, vooral gezinnen en jongeren, tegen decors van beeldend kunstenaars (waaronder **Roland Schimmel**). Al een paar honderd Arnhemmers hebben zich op de foto laten zetten in de tijdelijke Studio Amber aan het Willemsplein in Arnhem. Op billboards door de stad heen te zien t/m 3 juli, www.arnhemmodebiennale.com en www.suzemaysho.com
- » *Sector Millingen* is een kunstproject waarbij elf kunstenaars ieder elf dagen hun atelier verruilen voor Telpost Millingen. **Ria Roerdink** is in de Telpost aan het werk van 24 juni t/m 4 juli onder de titel 'En boven de aarde leven de woorden'. Telpost Millingen, Rijndijk 29, Millingen aan de Rijn, www.kunstinmillingen.nl
- » De Nieuwe Gang, een kunstenaarsinitiatief in Beuningen, bestaat dit jaar 30 jaar. Ter ere daarvan is er een driedelige jubileumtentoonstelling georganiseerd. De acht GBK-leden **Anne van As, Imke Beek, Fred Broekkamp, R.J. Bus, Gerlinde Habekotté, Wout Herfkens, Coen Vernooij** en **Gonda van der Zwaag** die hieraan deelnemen zijn te bezichtigen t/m 10 juli. De Nieuwe Gang, Kloosterstraat 7 in Beuningen, www.denieuwegang.nl
- » In de beeldentuin Gaia & Ouranos exposeren momenteel **R.J. Bus, Gerlinde Habekotté, Merel Holleboom** en **Cor Litjens**. T/m 10 juli te zien en mogelijk gemaakt door Gaia & Ouranos Buitenkunst (Fonds), Oude Kleefsebaan 1 in Overasselt, www.gaia-ouranos.nl
- » 12 kunstenaars die in 2010 lid zijn geworden, o.a. **Anne van As** en **Lique Schoot**, laten recent werk zien in de *Nieuwe Ledententoonstelling* van Arti et Amicitiae. De tentoonstelling kent net als de GBK-ledententoonstelling een grote variatie van beeldende kunst disciplines. 18 juni t/m 10 juli 2011 in Arti et Amicitiae, Rokin 112 in Amsterdam, www.arti.nl
- » **Rogier Janssen** zal voor verreweg de meesten van ons onzichtbaar blijven in de tentoonstelling *Picturesque Barbarka*. Van 18 juli t/m 28 juli is zijn werk te bezoeken aan de Ulica Barbarka, Barbarka, Polska.
- » Deze zomer maakt het werk van **Jessica Muller** deel uit van twee groepstentoonstellingen; van 9 juli t/m 29 juli in de zeer uitgebreide 'China tentoonstelling' van Pulchri Studio Den Haag, www.pulchri.nl. Van 15 t/m 25 augustus in koop- en verhuurtentoonstelling 'Nieuwe Uitleenschatten 2011' van het CBK Groningen i.s.m. SBK Amsterdam, Der Aa-kerk, Groningen, www.cbkgroningen.nl
- » De ZomerExpo *Anoniem Gekozen* is geïnspireerd op de *Summer Exhibition* die de Royal Academy in Londen jaarlijks houdt. In Nederland werd hij dit jaar voor het eerst georganiseerd. Er schreven zich 2500 kunstenaars in, met in totaal 4750 werken. In vier selectierondes werden 250 werken uitgekozen, waaronder twee werken van **July Leesberg**. Van 9 juli t/m 14 augustus is er in het Gemeentemuseum Den Haag een tentoonstelling met de geselecteerde werken. Daarnaast staat het werk nu al op de internettentoonstelling van de ZomerExpo; www.zomerexpo2011.nl
- » GBK-lid en beeldend kunstenaar/curator **Coen Vernooij** maakte voor de GBK een expositieconcept voor de intieme ruimte van Het Klooster in Tiel. Zo ontstond *2close*, een spannend treffen tussen twee kunstenaars. In *2close#5*: **Bob Lejeune** en **Suzanne Willems**, 24 juni t/m 27 augustus in Het Klooster, Sint Agnietenstraat 26 in Tiel. Kijk voor de opening en openingstijden op www.gbklid.nl
- » *All About Drawing. 100 Nederlandse Kunstenaars* geeft inzicht in de ontwikkeling van de tekenkunst in Nederland vanaf de jaren zestig tot nu. Diana Wind, directeur van het Stedelijk Museum Schiedam en kunstenaar/curator Arno Kramer selecteerden honderd kunstenaars voor wie de tekening in hun oeuvre de belangrijkste discipline is. GBK-leden **Rosemin Hendriks, Heidi Linck** en **Rinke Nijburg** behoren tot de selectie. *All about drawing/ 100 Nederlandse kunstenaars* is nog te bezoeken tot 28 augustus in Stedelijk Museum Schiedam, Hoogstraat 112-114 in Schiedam, www.stedelijkmuseumschiedam.nl
- » **Francis Konings** en **Frans Drummen** exposeren van 8 juli t/m 11 september in Museum Kasteel Wijchen, Kasteellaan 9 in Wijchen, www.kasteelwijchen.nl
- » Het kunstproject *Voor Altijd Onvergetelijk* gaat over het universele thema 'doodgaan'. O.a. **Lique Schoot** heeft een gedenksteen ontworpen die als funerair element op de voormalige abdijsite Sint-Christiana-park is bijgezet om een dodenakker te simuleren. 'De landschappelijk waardevolle locatie met kapel, wandelpad, vijver en waterbron wordt deze zomer een contemplatieve plaats voor de toevallige passant en de bewuste bezoeker.' Openlucht tentoonstelling *Voor Altijd Onvergetelijk*: 29 mei t/m 30 september in Sint-Christiana-park Dikkelvenne te Gavere in België. Informatie bij De Poort (regionaal toeristisch onthaalpunt Vlaamse Ardennen), Markt 1 in Gavere of www.kunstiggavere.be
- » **Joop Overkleef** exposeert een zwart-wit fotoserie over de afbraak en heropbouw van een baileybrug over de Oude IJssel in Ulft. Tot eind september te bezichtigen in de DRU Cultuurfabriek, Hutteweg 24 in Ulft, www.dru-fabriek.nl
- » **Coen Vernooij** is deze zomer t/m 2 oktober met een aantal abstracte beelden vertegenwoordigd in Galerie & Beeldentuin 15a, Galgengoorweg 15a in Lochem, www.15a.nl
- » Rond en door de Sint Maartenskliniek in Nijmegen is een kunstroute met moderne beeldende kunst geopend. In de kunstroute zijn werken van GBK-leden **Arno Arts, vGtO, Gonda van der Zwaag, Bob Lejeune, Merel Holleboom** en **Cor Litjens** te vinden. De kunstroute die zowel door het ziekenhuis zelf als de groene omgeving er omheen leidt, is voor iedereen vrij toegankelijk en blijft tot 15 oktober geopend. Geïnteresseerden kunnen bij de centrale receptie van de Maartenskliniek de route en brochure ophalen. St Maartenskliniek, Hengstdal 3 in Ubbergen, www.maartenskliniek.nl

Oproep: GBK-lid of -vriend en ook hier en/of op de website met een tentoonstelling worden vermeld? Stuur een e-mail naar redactie@gbk.nl